

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

Factors Affecting the Child Development Center's Administration According to Educational Standard of Pathumthani Provincial Administrative Organization

อุไรวรรณ ศรีสุข (Uraiwan Srisuk)^{*}

สัมมา รธนินธ์ (Summa Rathanit)^{**}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์(correlative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา (2) ระดับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา และ (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างและพัฒนาขึ้นเอง ที่มีลักษณะเป็นมาตรวัด (Scale) 5 ระดับ ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นรายข้อตั้งแต่ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เป็น 0.966 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จำนวน 97 ศูนย์ โดยมีผู้ให้ข้อมูลศูนย์ละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 291 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนจำนวน 270 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.78 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ด้วยสถิติที่เป็น ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน (2) ระดับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เรียงลำดับความสำคัญตามสมการถดถอยหรือสมการพยากรณ์ ประกอบด้วย คุณภาพเด็ก (X_6) การจัดการเรียนการสอน (X_4) และลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อม (X_7) ตามลำดับ โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 50.20 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ 0.329 (3.1) สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

^{*} นักศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

(Graduate Student, Master Degree of Education, Educational Administration, Eastern Asia University)

^{**} รศ.ดร., อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

(Associate Professor, Educational Administration Colleague, Graduate School, Eastern Asia University)

ได้แก่ $Y = 1.368 + 0.416 X_6 + 0.159 X_4 + 0.102 X_7$ (3.2) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่ $Z = 0.519 Z_6 + 0.194 Z_4 + 0.132 Z_7$

คำสำคัญ : ปัจจัย, การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this correlative research were to study (1) level of factors related to the child development center's administration according to educational standard (2) level of the child development center's administration according to educational standard and (3) factors affecting the child development center's administration according to educational standard of Pathumthani Provincial Administrative Organization. 291 questionnaires (content validity 0.67-1.00 and reliability 0.966) with 270 completed returning (92.78 percentage) were used to collect data from the administrator, teacher and school personnel informants of 97 child center developments from 122 child center development populations by simple random sampling. The data analysis was analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis. The research finding revealed that (1) level of factors related to the child development center's administration according to educational standard in overall and each aspects was at the high level. (2) level of the child development center's administration according to educational standard was at the high level. (3) the factors affecting the child development center's administration according to educational standard of Pathumthani Provincial Administrative Organization were consisted of : the child quality (X_6), learning and instruction (X_4) physical characteristic and environment (X_7) respectively which predicted to child center development's administration according to educational standard at 50.20 percentage with standard error 0.329 (3.1) The regression equation or predicting equation in raw scores was the following: $Y = 1.368 + 0.416 X_6 + 0.159 X_4 + 0.102 X_7$ (3.2) The regression equation in standard scores was the following: $Z = 0.519 Z_6 + 0.194 Z_4 + 0.132 Z_7$

Keywords: Factors, Child Development Center's Administration

บทนำ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นสถานศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดและบริหารเพื่อกระจายโอกาสให้เด็กในท้องถิ่นและชุมชนต่าง ๆ ได้รับความรู้ทางการศึกษาโดยความร่วมมือของชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป โดยดูแลและให้การศึกษาคูหาเด็ก อายุระหว่าง 3 - 5 ปี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์อบรม เด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยาที่ดี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป สำหรับมาตรฐานดังกล่าวได้รวบรวม และจัดทำขึ้นจำแนกออกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน 6 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, หน้า 4) ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องบริหารจัดการเพื่อมุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าว

การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ประการ อาทิ กระบวนการบริหารของศูนย์ฯ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ ลักษณะทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมของศูนย์ เป็นต้น สอดคล้องกับทัศนะของ Gibson (2000, pp.15-17) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิผลระดับองค์การ ได้แก่ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี กลยุทธ์ โครงสร้าง กระบวนการต่าง ๆ วัฒนธรรม ปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนสัมพันธ์ เกี่ยวข้อง หรือส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารศูนย์ที่เป็นความสำเร็จตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังงานวิจัยของ อังคนา พุทธิละ (2557) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี เรียงลำดับตามความสำคัญตามสมการถดถอยหรือสมการพยากรณ์

ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน การบริหารเชิงกลยุทธ์ คุณภาพของครูและบุคลากร สภาพแวดล้อมที่สนับสนุน และคุณภาพของเด็ก ตามลำดับ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี มีจำนวนศูนย์ฯ รวมทั้งสิ้น 122 ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอคลองหลวงจำนวน 21 ศูนย์ อำเภอธัญบุรี จำนวน 12 ศูนย์ อำเภอลำลูกกา จำนวน 30 ศูนย์ อำเภอหนองเสือ จำนวน 17 ศูนย์ อำเภอลาดหลุมแก้ว จำนวน 12 ศูนย์ อำเภอสสามโคก จำนวน 10 ศูนย์ และอำเภอเมืองปทุมธานี จำนวน 20 ศูนย์ตามลำดับ มีจำนวนเด็ก รวมทั้งสิ้น 7,505 คน บุคลากร มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 398 คน ผลการประเมินภายนอกการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รอบที่ 3 ปี พ.ศ. 2554-2558 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สรุปได้ว่า มีจุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ (1) ด้านผล การจัดการศึกษา การดำเนินการด้านอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ยังขาดการให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหาร ศูนย์ ขาดการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องและในด้านของการปฏิบัติจนเกิดเป็นเอกลักษณ์นั้นยังไม่ ชัดเจนในเรื่องการได้รับการยอมรับจากองค์กรภายนอก (2) ด้านการบริหารจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการ ขาดการเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการทั้งการจัดทำหลักสูตรและการนิเทศ กำกับ การติดตามการใช้หลักสูตร ผู้บริหารขาดการดำเนินงานตามระบบวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ การอบรม พัฒนาครู ผู้เลี้ยงดูเด็ก แม่บ้านและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้มีความรู้เรื่องการดูแลเด็กตามบทบาทหน้าที่ ของแต่ละคน โดยเฉพาะครูและผู้เลี้ยงดูเด็กต้องไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อปี เป็นประจำทุกปี การจัดสภาพแวดล้อม ภายนอกอาคารให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ และการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การรักษาความปลอดภัย การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในเรื่องพื้นที่จัดกิจกรรมไม่ เพียงพอ และห้องส้วมไม่เหมาะสมและเพียงพอกับเด็ก สถานศึกษายังขาดมาตรการด้านความปลอดภัย (3) ด้าน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดและทักษะ เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษา ขาดการจัดสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยต่อสุขภาพและ ร่างกายเด็ก (4) ด้านการประกันคุณภาพภายใน บุคลากรทุกฝ่าย ทุกระดับไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ การประกันคุณภาพภายใน (เอกสารสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น, 2557, หน้า 3-4) ผลการประเมินข้างต้นจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ หรือส่งผลต่อการบริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีหลากหลายปัจจัยดังกล่าว ข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประนอม คลังทอง (2553) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาการดำเนินงานของศูนย์ อบรม เด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อน เกณฑ์ในวัดของจังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม ด้านงบประมาณและด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานและชุมชนโดยพบว่า สภาพการดำเนินงานของ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดของจังหวัดชัยภูมิไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และทำให้คุณภาพด้อยลงไปด้วย สาเหตุอาจจะมาจากเจ้าอาวาสที่เป็นผู้บริหารศูนย์ฯ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหาร ไม่เข้าใจในบทบาท หน้าที่ และครูพี่เลี้ยงขาดขวัญและกำลังใจเพราะรายได้คือเงินค่าตอบแทนไม่เพียงพอกับการดำรงชีวิตและมี

ความรู้สึกละเลยในความไม่มั่นคงของงานที่ปฏิบัติอยู่ ขาดความพร้อม ขาดงบประมาณที่จะมาดำเนินการ บางแห่งตั้งขึ้นเพื่อหวังผลตอบแทนที่เป็นเงิน

จะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบเบื้องต้นในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากมายหลายประการ อาทิ กระบวนการบริหารของศูนย์ฯ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ ลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของศูนย์ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี กลยุทธ์ โครงสร้าง กระบวนการต่าง ๆ วัฒนธรรม เป็นต้น ผู้วิจัยในฐานะที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยว่าปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการบริหารตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ได้ผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานไว้ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กสามารถดำเนินงานพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จำนวน 122 ศูนย์ โดยมี ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จำนวน 97 ศูนย์ โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก กำหนดให้แต่ละศูนย์ มีผู้ให้ข้อมูลศูนย์ละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 291 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเองโดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และเป็นมาตรวัด (Scale) 5 ระดับโดยสร้างและพัฒนาเครื่องมือตามกรอบแนวความคิดที่กำหนดขึ้นแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC มีค่าอยู่ตั้งแต่ 0.67-1.00 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามแบบของ Cronbach (1951) ซึ่งมีค่าเป็น 0.966

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ถึงนายกเทศมนตรี ที่เป็นต้นสังกัดเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วส่งหนังสือที่ได้รับอนุญาตจากนายกเทศมนตรีที่เป็นต้นสังกัด พร้อมแบบสอบถามถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ทางไปรษณีย์ พร้อมซองเปล่าจำหน่ายของถึงผู้วิจัย ติดตราไปรษณียากร เพื่อสะดวกในการส่งคืน จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลจากที่จัดส่งไป ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนโดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์จำนวน 270 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.78

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ด้วยสถิติที่เป็น ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณภาพเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า (1) **ด้านกระบวนการบริหารของผู้บริหาร** เรื่องการใช้แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการในการบริหารให้เกิดผลตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับผลประโยชน์ สวัสดิการต่าง ๆ แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (2) **ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร** เรื่องความสามารถในการโน้มน้าว ผลักดันให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องการยกย่อง ชมเชย ผู้ร่วมงานในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (3) **คุณลักษณะของผู้บริหาร** เรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต รักษาคำพูด ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องการแสดงความคิดเห็นนอกเหนือใจ มีน้ำใจเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงานอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (4) **การจัดการเรียนการสอน** เรื่องการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมทันสมัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องกรณีเหตุครู โดยมีการสังเกตการสอน เยี่ยมชั้นเรียนอยู่เสมอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน และการจัดหาสื่อต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากัน (5) **คุณภาพของครูและบุคลากร** เรื่องครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เต็มความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องครูและบุคลากรมีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีหรือวิทยาการใหม่ ๆ เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (6) **คุณภาพเด็ก** เรื่องเด็กมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องเด็กมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และ (7) **ลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อม** เรื่องศูนย์มีอาคารเรียนและอาคารประกอบเพียงพอในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และศูนย์มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สวยงามดึงดูดใจเด็กให้มาเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องศูนย์มีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ ดังปรากฏตามตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

n = 270

ลำดับ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1	กระบวนการบริหารของผู้บริหาร	4.14	.62	มาก
2	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.09	.64	มาก
3	คุณลักษณะของผู้บริหาร	4.21	.65	มาก
4	การจัดการเรียนการสอน	4.16	.56	มาก
5	คุณภาพของครูและบุคลากร	4.30	.57	มาก
6	คุณภาพเด็ก	4.43	.57	มาก
7	ลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อม	3.96	.59	มาก
	รวม	4.18	.46	มาก

2. ระดับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มาตรฐานที่ 19 ผู้เรียนมีความสุข สุขภาพกาย และจิตใจที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน โดย มาตรฐานที่ 19 ผู้เรียนมีความสุข สุขภาพกายและจิตใจที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนมาตรฐานที่ 12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพ PDCA มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

n = 270

ลำดับ	ระดับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลผล
1	ครู/ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรมจริยธรรมมีวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเอง มีครูและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอ	4.24	.63	มาก
2	ครู/ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.37	.61	มาก
3	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ	4.32	.61	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	ระดับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนผู้เรียนและอายุตามเกณฑ์	4.29	.68	มาก
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทรัพยากร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ	3.98	.78	มาก
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารและ พัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบและครบวงจร	3.99	.71	มาก
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาโดยใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นฐาน	4.24	.66	มาก
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.30	.62	มาก
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริม คุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย	4.36	.66	มาก
10	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ	4.23	.68	มาก
11	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนา วิธีการ เรียนรู้ในชุมชน	4.04	.74	มาก
12	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนา เด็กอย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพ PDCA	3.86	.80	มาก
13	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	4.39	.63	มาก
14	ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชน	4.31	.62	มาก
15	ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรม สามารถปฏิบัติ กิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติต่ออาชีพสุจริต	4.32	.64	มาก
16	ผู้เรียนมีทักษะ ด้านการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย	4.34	.63	มาก
17	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย/แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้	4.33	.63	มาก
18	ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.30	.67	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	ระดับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
19	ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและจิตใจที่ดี	4.52	.64	มากที่สุด
20	ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และ การเคลื่อนไหว	4.47	.65	มาก
21	ผู้เรียนปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม	4.42	.67	มาก
22	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้เรียนมี คุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน	4.46	.64	มาก
23	ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมี ส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษา	4.22	.83	มาก
รวม		4.27	.46	มาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เรียงลำดับความสำคัญตามสมการถดถอยหรือสมการพยากรณ์ ประกอบด้วย คุณภาพเด็ก (X_6) การจัดการเรียนการสอน (X_4) และลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อม (X_7) ตามลำดับ โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 50.20 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ 0.329 ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเมื่อใช้ระดับคะแนนการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เป็นเกณฑ์

ตัวแปร	R	R ²	Adj R ²	SE	F	Sig.F
X_6	.660	.436	.434	.34915	207.243	.000*
X_6, X_4	.700	.491	.487	.33245	128.584	.000*
X_6, X_4, X_7	.708	.502	.496	.32947	89.235	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 0.05

3.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$Y = 1.368 + 0.416 X_6 + 0.159 X_4 + 0.102 X_7$$

3.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = 0.519 Z_6 + 0.194 Z_4 + 0.132 Z_7$$

ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าคงที่ ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรต้นที่ได้รับคัดเลือกให้เข้ามาอยู่ในสมการถดถอย

ตัวแปร	B	SE B	β	t	Sig.
ค่าคงที่	1.368	.182		7.503	.000
คุณภาพเด็ก(X_6)	.416	.040	.519	10.483	.000
การจัดการเรียนการสอน (X_4)	.159	.047	.194	3.395	.001
ลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อม (X_7)	.102	.042	.132	2.420	.016

อภิปรายผล

1. ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณภาพเด็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโดยภาพรวมของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเพียงพอในการดำเนินงาน ส่วนด้านคุณภาพเด็กที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอาจเนื่องมาจาก คุณภาพของเด็กเป็นเรื่องที่ผู้บริหารศูนย์ฯ จะต้องดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานและสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง ท่ามกลางความหลากหลายตามพื้นฐานทางสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการเลี้ยงดู การเอาใจใส่และความคาดหวังที่มีต่อบุตรหลานของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ส่วนด้านลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ นั้นแต่ก็ยังคงอยู่ในระดับมาก เป็นปัจจัยสนับสนุนให้การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับความนิยมนิยมชมชอบ สร้างบรรยากาศที่ดี ส่งเสริมในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น อาจเนื่องมาจากศูนย์ฯ มีจำนวนมากและมีขนาดแตกต่างกัน การสนับสนุนงบประมาณจึงมีจำนวนแตกต่างกันไปส่งผลให้ปรากฏเป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ

2. ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในด้านที่เกี่ยวกับผู้บริหาร ที่พบว่า (1) ด้านกระบวนการบริหารของผู้บริหาร เรื่องการใช้แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการในการบริหารให้เกิดผลตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนเรื่องการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับผลประโยชน์ สวัสดิการต่าง ๆ แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร เรื่องความสามารถในการโน้มน้าว ผลักดันให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนเรื่องการยกย่อง ชมเชย ผู้ร่วมงานในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และ (3) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร เรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต รักษาคำพูดในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนเรื่องการแสดงความคิดเห็น มีน้ำใจเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงานอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประสบความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษานั้น ผู้บริหารศูนย์ฯ นับเป็นบุคคลสำคัญที่จะบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องสามารถวางแผน กำหนดแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานให้เกิดผลตามเป้าหมาย มีภาวะผู้นำที่สามารถในการโน้มน้าว ผลักดันให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เป็นตัวอย่างต้นแบบของผู้ที่มี

ความซื่อสัตย์ สุจริต รักษาคำพูด ในการทำงานเป็นความสามารถและคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารที่จะการบริหารศูนย์ฯ อย่างมีทิศทางตรงตามเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ส่วนเรื่องการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับผลประโยชน์ สวัสดิการต่าง ๆ การยกย่อง ชมเชย ผู้ร่วมงาน ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นออกเห็นใจ มีน้ำใจเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านนี้อาจเนื่องมาจากเป็นบุคลิกภาพของผู้บริหารแต่ละคนที่มีหลากหลายกันไปตามบริบทของศูนย์ที่มีขนาดและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาติ มณีวรรณ (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และรายด้านอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง โดยเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริตในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในด้านที่เกี่ยวกับครูและบุคลากร และการจัดการเรียนการสอน ที่พบว่า (4) ด้านการจัดการเรียนการสอน เรื่องการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมทันสมัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องกรณีเหตุครู โดยมีการสังเกตการสอน เยี่ยมชั้นเรียนอยู่เสมอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน และการจัดหาสื่อต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน และ(5) ด้านคุณภาพของครูและบุคลากร เรื่องครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เต็มความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องครูและบุคลากรมีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีหรือวิทยาการใหม่ ๆ เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมทันสมัย และครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เต็มความรู้ความสามารถที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้น ล้วนเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องร่วมกันดำเนินการให้ศูนย์ฯ สามารถดำเนินการสู่มาตรฐานคุณภาพที่เป็นที่คาดหวังและยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ส่วนกรณีเหตุครู โดยมีการสังเกตการสอน เยี่ยมชั้นเรียนอยู่เสมอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน และการจัดหาสื่อต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ และครูและบุคลากรมีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีหรือวิทยาการใหม่ ๆ เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนของนักเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ นั้นอาจจะเป็นผลมาจากความพร้อมของแต่ละศูนย์ฯ ที่แตกต่างกันของจำนวนครูและบุคลากรตามขนาดที่แตกต่างกัน กรณีเหตุ การจัดหาสื่อ หรือทักษะของบุคลากรจึงสามารถดำเนินการได้มากน้อยต่างกันไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติมารัตน์ สุวรรณโนบล (2556) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณภาพของครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอังคณา พุทธิละ (2557) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ยกเว้นด้านการจัดการเรียนการสอนที่อยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลาย การนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของเด็กเป็นรายบุคคล การจัดระบบช่วยเหลือเมื่อเด็กมีปัญหา และการจัดกิจกรรมสร้างเสริมพิเศษต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ของลูก ในด้านการจัดการเรียนการสอนและเรื่องความสามารถดำเนินงานโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนที่อยู่ในระดับมาก

4. ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี (6) **ด้านคุณภาพเด็ก** เรื่องเด็กมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องเด็กมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของเด็กนั้น เป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งในการเตรียมความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็กให้เกิดความรักในการเรียนรู้ในอนาคตอย่างต่อเนื่องตามศักยภาพของผู้เรียน จึงเป็นเรื่องที่ทุกศูนย์จะต้องเน้นย้ำให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ส่วนเรื่องทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องของเด็กที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ นั้นเป็นลักษณะนิสัยที่ต้องอาศัยการบ่มเพาะจากครอบครัว ผู้เกี่ยวข้องและสภาพสังคมแวดล้อมที่หลากหลายร่วมด้วยกับการดำเนินการของศูนย์ฯ

5. ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน (7) **ด้านลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อม** เรื่องศูนย์มีอาคารเรียนและอาคารประกอบเพียงพอในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และศูนย์มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สวยงามดึงดูดใจเด็กให้มาเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเรื่องศูนย์มีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมของศูนย์ฯ ไม่ว่าจะ เป็นอาคารเรียนและอาคารประกอบ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เพียงพอ เหมาะสม สวยงามในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้ผู้ปกครองอยากส่งบุตรหลานให้มาเข้าเรียน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของเด็ก และจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของศูนย์ฯ ส่วนเรื่องศูนย์มีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้นอาจจะขึ้นอยู่กับขนาดของศูนย์ฯและการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญโสภาทะพนัน จินตนา จันทรเจริญ วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์. (2558) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่ดำเนินการบริหารมากที่สุด ได้แก่ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมา ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ตามลำดับ

6. ระดับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มาตรฐานที่ 19 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และจิตใจที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน โดย มาตรฐานที่ 19 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและจิตใจที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนมาตรฐานที่ 12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดระบบประกันคุณภาพ

ภายในศูนย์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพ PDCA มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยเห็นพร้อมต้องกันถึงความสำคัญ ในการพัฒนาเด็กเล็กที่เป็นวัยเริ่มต้นที่ควรได้รับการพื้นฐานการศึกษาที่ดีมีมาตรฐาน ส่วนเรื่องการจัดระบบประกัน คุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพ PDCA มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับ มาตรฐานอื่น ๆ นั้น อาจจะเป็นเนื่องมาจากผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำ วงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างครบวงจร

7. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เรียงลำดับความสำคัญตามสมการถดถอยหรือสมการพหุคูณ ประกอบด้วย คุณภาพ เด็ก การจัดการเรียนการสอน และลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คุณภาพเด็ก นับเป็นปัจจัยเริ่มต้นหรือปัจจัยนำเข้า (input) ในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ส่วนการจัดการเรียน การสอน เป็นกระบวนการ (process) ในการพัฒนาเด็กเล็กให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ โดยมีลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมศูนย์ฯ เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การ บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีที่สำคัญตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาติ มณีวรรณ(2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยาณี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานขนาดเล็กเรียงลำดับความสำคัญตามสมการถดถอยหรือสมการพหุคูณ ประกอบด้วย คุณภาพนักเรียน การ บริหารการเปลี่ยนแปลง การสนับสนุนด้านต่างๆ และกระบวนการบริหารของผู้บริหาร และ สุพรรณษา เทียมทัต (2559) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการส่งผลต่อการบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรส่งเสริมการเรียนรู้โดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติผ่านประสบการณ์ตรง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น

1.2 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรพิจารณาทบทวนและพัฒนากระบวนการบริหารคุณลักษณะ และภาวะผู้นำของตนเองให้สามารถดำเนินการได้ดีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ความสำคัญในการนิเทศครู มีการสังเกตการณ์สอน เยี่ยมชั้นเรียน อยู่เสมอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน การจัดหาสื่อเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ตลอดจนการ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีหรือวิทยาการใหม่ ๆ เหมาะสมกับกิจกรรมการ เรียนการสอนของนักเรียน

1.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเอาใจใส่ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่ดีและให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็กและผู้ปกครอง

1.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีการอบรมครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ตลอดจนการสร้างความสำเร็จในระบบการบริหารงานโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA และสามารถนำความรู้มาใช้จัดระบบการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์อย่างมีคุณภาพ

1.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรแสวงหาครูและบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาปฐมวัยโดยตรงให้มากขึ้น และระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีเชิงคุณภาพ

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในบริบทอื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดี (best practice) ตามมาตรฐานการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.กระทรวงมหาดไทย.(2553). **คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วน**

ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน

จิตติมารัตน์ สุวรรณโนบล (2556) **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ประนอม คลังทอง. (2553). **การศึกษาการดำเนินงานของศูนย์อบรม เด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดชัยภูมิ.**

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เพ็ญโสภา เทพปิ่น จินตนา จันทรเจริญ วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์. (2558). **สภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของ**

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. E-Veridian

E - Journal. ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2

(พฤษภาคม - สิงหาคม) หน้า 1892-1905.

สุพรรณษา เทียมทัด (2559). **การบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดเพชรบุรี.**

Veridian E - Journal. ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3

(กันยายน - ธันวาคม) หน้า 1069-1080.

สมชาติ มณีวรรณ. (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา,

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

อังคณา พุทธละ (2557). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง**

ส่วนท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา,

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). (2557). **รายงานการประเมิน**

คุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ศูนย์พัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน).

ภาษาต่างประเทศ

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. **Psychometrika.**

16(3), 297-334.

Gibson, James L., Ivancevich, John M.,and Donnelly, James H. (2000). **Organization: Behavior,**

Structure Processes. 10th ed. Boston: McGraw Hill Company.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.

Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607-610.